

PAPPERSMAGASINET

INFORMATIONSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

Julnummer

DEC 2000

God Jul och ett Gott Nytt År

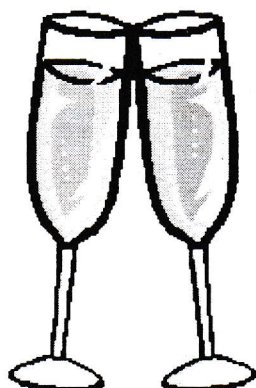
Julbordsresa över Blockgränserna

DECEMBERDRUVOR

I en djup fruktskål
Vilar dom nu,
Dina decemberdruvor
Vars smaker
Och färger är mångskiftande.
Men förhoppningsvis
Har dom alla det gemensamt
Att deras safter
Har en mild och eftertänksam
Jularom i sej.

Erik Asterving.

Många är vi som under året (som snart är slut) suttit på olika kvalitetsmöten. PM 2-3-11 och 12 samt EMB. På skift 4 har haft till uppgift att försöka se vad som är viktigt i produktionskontroll och inte minst samarbete för att kunna skicka en bra produkt till kunden, att ha en lika syn på vad som är bra kvalitet. Förmännen på ovan nämnda avdelningar fick en idé om att det vore skoj om vi kunde göra något kul alla vi tillsammans, ocheftersom dom är förmän delegerades ärendet till några "undersåtar". Vi som blev utsedda till festfixare tyckte att det lät roligt och satte igång med liv och lust, det visade sig dock att det inte var så lätt som vi först trott. Budgeten sprack hur vi än gjorde, allt det ev. kunde räcka till var det gamla vanliga, att dricka julbord på Eckerö Linjen och det ville vi inte, men skam den som ger sig, bära eller brista nu skulle vi ut på tiggerståt, kanske fanns det någon snäll person som var villig att lämna ett bidrag, och visst fanns det. Några månaders "slit" och vi kunde presentera för våra arbetskamrater:

Bussresa Hallstavik-Stockholm-Hallstavik

Förrätt-Varmrätt-Efterrätt

R.E.A på Hamburger Börs. Rolikt Elakt Aktuellt

Vi fick tack vare våra sponsorer och lite arbete en helt fantastisk kväll. En trevlig busschaufför med glatt humör, underbart god mat och en suveränt rolig show där faktiskt en av "de våra" gjorde ett inhop. (Undrar om han fick något gage?)

TACK alla som ställt upp med pengar.

TACK alla arbetskamrater för en lyckad kväll.

God jul och ett Gott Nytt

ÅR till er alla!

"Festfixarna"

ORDFÖRADE HAR ORDET

Pappers krav inför avtalsrörelsen 2001.

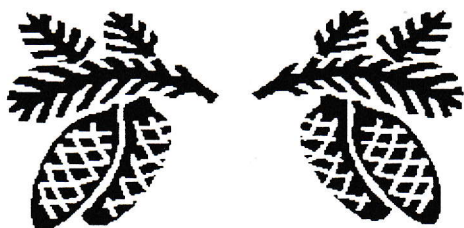
Generellt påslag	375:-
=2,15%	
"Lokal fördelningspott	146:-
=0,85%	
Arbetstidsförkortning 15 t	138:-
=0,80%	
SUMMA	659:-
=3,80%	

Övriga ersättningar och beredskaps-
ersättningen räknas upp med 3,80%.
Fasta ersättningar tex verktygspengar
räknas upp med KPI (konsumentsprisin-
dex).

Till detta vill vi ha en överenskom-
melse om kompetensutveckling, bättre
regler vad det beträffar arbetsmiljön,
jämförbarhet och diskri-
minering samt bättre villkor för viss-
tids- och deltidsanställda.

Utgångspunkten för avtalskraven är ett-
årigt avtal. Under förutsättning att det
underlättar lösandet av principiellt vik-
tiga frågor kan annan avtalsperiod dis-
kuterar.

Johnny Karlson

Längre ledighet i sommar.

Som alla vet så har vi röstat igenom rullande semes-
ter i sommar. Vad är det som gäller om man vill
ta ut ex vis komp, arbetstidsförkortning, inarbetad
semester mm. Man kan säga att all ledighet kan
beviljas om arbetsgivaren finner att så kan ske utan
olägenheter för verksamheten vid företaget. Men det
finns ett undantag ,det är föräldraledigheten där vi
arbetstagare har större makt. I föräldraledighetslagen
1 § står det att en arbetstagare har som förälder rätt
att vara ledig ifrån sin anställning. Du har också
rätt att ta ut ledigheten som du begär det står i
11 §. Allt handlar om att prata med sin chef så man
kan komma överens men dom kan inte neka om
verksamheten kan fort gå utan påtagliga störningar.
Anmälan till föräldraledighet ska lämnas in minst
två månader före ledighetens början eller om det inte
kan ske så snart som möjligt. I samband med sin
anmälan skall man även ange hur lång ledigheten
planeras vara. Vill du vara extra ledig i sommar så
var ute i god tid för många kommer nog att vilja ta
ut sin ledighet i sommar. Har du frågor så hör av
dig så löser vi dom.
M W

Moroten & piskan

Två gåtor

1. Hur får man företagsledare och dylika att kliva ur sängen på morgonen?
2. Hur får man arbetare att kliva ur sängen om morgonen?

Svar:

1. Genom feta löner, fällskärmar, löften om options- och pensionsavtal.
2. Genom hot om sparken, låg A-kassa, karensdagar etc.

"Citatet"

Det verkar inte vettigt att tvinga så många
människor att ägna sig åt något som varenda
aktieexpert vet är ett omöjligt uppdrag.
Staten begär helt enkelt att människor ska
klara av det som ingen förvaltare i värden
hittills lyckats med, att alltid pricka rätt i sina
placeringar.

Lennart Låftman tidigare vd 5: e AP- fonden

Forskningsprojekt om kvinnor

En tjej på Hallsta Pappersbruk skall delta i en landsomfattande undersökning kring kvinnor inom manligt dominerad industri.

Det är Agneta Sundblad som ska delta i ett projekt som leds av bl a LO, Arbetarrörelsens arkiv, Uppsala universitet och Metall.

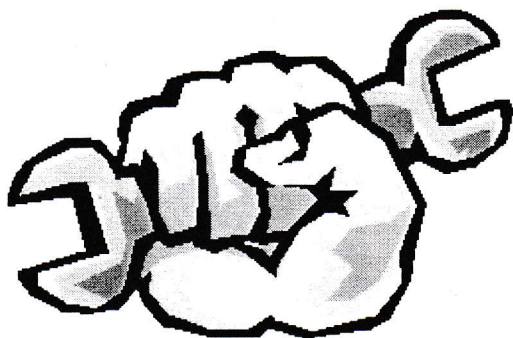
Det är vårt förbund som fått 30 000 kronor från LO. Pengarna ska användas för en undersökning kring kvinnliga arbetare i mansdominerad industri och i Pappers har Agneta som arbetar här på Hallsta Pappersbruk, blivit utvald att jobba med projektet.

Man vet att det under andra världskriget endast arbetade män på bruket och 1962 arbetade bara två kvinnor här. Idag är 22 procent av de anställda kvinnor.

Det är Delegationen för industrisamhällets kulturarv som med cirka 665 000 kronor finansierar det landsomfattande projektet.

Pappersmagasinet hoppas kunna återkomma med en utförligare rapport i ett senare nummer.

BN

Förslagskommittén hör av sig

Förslagskommittén har varit på kurs, ja i varje fall valda delar vi var två man som åkte till Gävle för att närvara på utbildningen "Väck den kreativitet som sover!". Och nog var det en väckning alltid, Jack Norlin från SIFV var en bra kurs ledare som fick alla att lyssna och arbeta med de arbetsuppgifter som vi fick, jag rekommenderar alla som kan gå den här kursen att göra det. Ett arbete med kreativt tänkande i Husum har lätt till en besparing på ca. 50 miljoner under ett år. Det är ju synd att sånt arbete inte är tänkbart här men det passar väl inte in här på bruket med en massa människor som är tänkande och är påhittigare än fabriksledningen.

LS

Arbetets sjukdomar.

Intresset för de sjukdomar som arbetare kan drabbas av är inte nytt. Den första boken i ämnet skrevs för exakt 300 år sedan av den italienske läkaren Bernardino Ramazzini (1633-1714).

Det är Klas Åmark som i det senaste numret av Forskning & Framsteg har en lång och intressant artikel om arbetssjukdomarnas historia.

Han tar sin utgångspunkt i boken "Om arbetares sjukdomar" från år 1700, skriven av ovan nämnda italienare.

Ramazzini räknar i sin bok upp ett femtiotal riskyrken, alltifrån latrintömmare till skrivare och notarier. De sistnämnda drabbades av den tidens musarm.

Smeder förr i tiden blev snabbt lomhörda av de ständiga slagljuden. "Jag kan inte se vilka botemedel som vi kan hjälpa dem med. Om de stoppar bomullstussar i öronen, skulle det kanske hjälpa mot de eviga slagljuden", skrev Ramazzini.

Linné fann silikos.

Även Carl von Linné upptäckte arbetssjukdomar bland hantverkare. 1734 noterade han att sandstenssliparna i Orsa fick silikos, stendammslunga. Ramazzini varnade för att underskatta sjukdomarna hos just stenhuggare och hänvisade till en kollega som obducerat flera stenhuggare och funnit "ansamlingar av sand i lungorna, så mycket att det kändes som om han skar i sand".

Ändå dröjde det till 1930-talet innan silikosen blev riktigt uppmärksam i Sverige.

Asbestskadorna har en liknande historia. Redan 1907 kom den första internationella beskrivningen av lungsjukdomen asbestos. Men inte förrän 1975, då åtta anställda vid NOHAB i Trollhättan och ett tjugotal arbetare vid SJ dött av en ovanlig cancerform i lungsäcken, kom asbestlarmet i Sverige.

Arbetsarkivstyrelsen förbjöd användningen av asbestcementprodukter 1976.

Moderna arbetssjukdomar.

Idag har det tillkommit nya kontroversiella arbets-skador som psykosociala sjukdomar. Och hur ska man se på mobbning, utbrändhet och hjärtinfarkter orsakade av stress? Är de arbetsskador eller inte?

Trots att det gått 300 år sedan arbetsmedicinens fader Ramazzini gav ut sin bok, återstår det åtskilligt att göra inom området arbetsarkiv.

BN

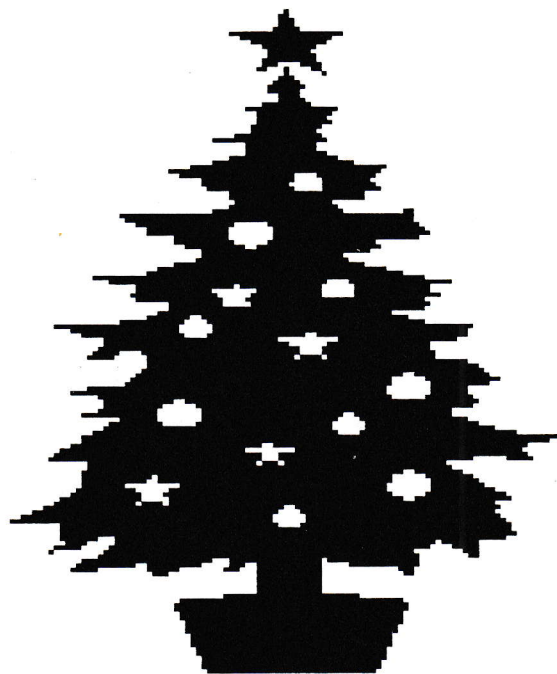
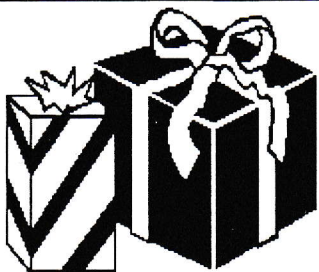
Har du fått barn under de senaste åren?

På fackexpeditionen finns det fortfarande
en trave av "Barnens första bok".
Den delas ut gratis till medlemmar som
nyligen blivit föräldrar.
Välkomna!

Vad ska man tro

Var och lyssnade på Lars Erik Roos fredagen den 1 dec, om jag förstod allt rätt så gick bruket bättre än någon sin med stor avkastning för Holmen. När sen frågan kom om varför inte satsa pengar på personalen så att dom som arbetar ihop vinsten kan få en välbehövlig 4 veckors semester, så blir man lite förvånad när svaret blir att det kostar för mycket, sen en utläggning om stohelgsbetalningens vara under semestern, det var nog bara ett tanke fel av Roos. Men jag drar mig till minnes att när jag var och lyssnade på Bengt Fredriksson föredrag om att motarbeta utbrändhet, där han talade om att det var väldigt viktigt att man har 4 veckors sammanhängande semester. Efter som den första veckan gick åt att varva ned dom två i mitten vilade man på den sista veckan började man undermedvetet att varva upp in för arbetet. Det här vet jag att L E Roos också har hört. Att avkastningen till aktieägarna går så i första hand kan vi nu förstå, men vad skulle händer om bruket bemannas av en kunnig **utvilad personal** i stället för den som håller på att gå i väggen.

LS

Dyrt byta personal

Personalomsättningen kostar Sveriges arbetsgivare 150 miljoner kronor om dagen. Det gäller att vårda den personal man har, menar rekryteringsföretaget Jobline, enligt Dagens Nyheter. Jobline har tillsammans med konsultbyrån Andersen Consulting gjort en beräkning av de svenska företagens kostnader i samband med personalbyten. Beräkningen utgår från SCBs siffror som visar att cirka 1000 personer byter jobb varje dag. Snittkostnaden är 150 00 kronor.

SAF-tidningen

QULTURrapport

Kulturkraft i facket

På initiativ av ABF Norrtälje, närmare bestämt Ingvar Blomfeldt på Hallstaviks-expeditionen, har ett fackligt kulturprojekt kallat "Kulturkraft i facket i Norrtälje kommun" dragit igång. Syftet är att öka tillgängligheten av kulturutbudet genom att använda facken och arbetsplatserna som utgångspunkt. Projektet skall rekrytera personer som är intresserade av att fungera som kulturombud för sin arbetsplats och tillsammans med andra kulturombud bilda ett nätverk inom kommunens gränser. Projektledningen består av Ingvar Blomfeldt och Börje Englund på ABF Norrtälje, Janne Sjöblom (Busslink) från LO-sektionen och Roger Berglund från Pappers avd 68. Vid en första träff på Folkets Hus i Norrtälje den 20 november deltog ett drygt 20-tal personer. Kvällens tema var litteratur och Gunnar Klaesson från "En Bok för alla" berättade om förlagets utgivning samt hur man som bokombud kan arbeta med läsfrämjande åtgärder. Alla deltagare fick två böcker var i ett generöst lotteri. Ola Pettersson, trubadur från Norrtälje, sjöng en del låtar från sin ny-ligen utgivna CD-skiva. Kvällen gav mersmak och nästa träff som sker någon gång i jan/feb kommer att ha teater som tema och förhoppningsvis deltar då Roland Jansson känd från bl a Sällskapsresan. Är du intresserad av att bli kulturombud (eller "bara" bokombud, teaterombud eller något annat) – kontakta Roger Berglund eller avd-exp.

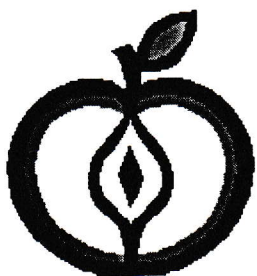
Mats Klingström – Leonard Cohen

Som en del i kulturprojektet ovan pågår försök att få Mats Klingström (från FJK) till Hallstaviks Folkets Hus där han i så fall kommer att framföra sitt program kring Leonard Cohen. Närmare information kommer, om det går i lås, att ges via Värt att Veta eller på annat sätt.

Pappers kulturpris till Majgull Axelsson

Vid Pappers förbunds möte i Bålsta den 24 november fick journalisten och författaren Majgull Axelsson motta Pappers kulturpris ur förbundsordföranden Sune Ekbåges hand. Stipendiet är på 15.000 kr tillsammans med statyetten "Cellulosaarbetaren" av Per Nilsson-Öst. -För mig är du en författare som förändrar och påverkar vardagen. Du gör det genom att presentera världar för läsaren som många aldrig annars skulle fått ta del av, eller kunnat förstå. Världar där människor trampas och förtrycks, men där också hoppet finns. Världar som ibland existerar på andra sidan jorden, en annan gång alldeles bakom kröken till folkhemmet, sa Sune Ekbåge. Motiveringen från Pappers kulturkommitté lyder: "Majgull Axelsson har hela sitt yrkesverksamma liv som skribent – med början som reporter för att sedan allt mer övergå till författarskap – försvarat de svaga i samhället. Hon har särskilt lyft fram utsatta barn och kvinnor. I sin senaste roman "Slumpvandring" skildrar hon ett brukssamhälles uppkomst och ett bondesamhälles fall. Hon beskriver kvinnans utsatthet i ett mansdominerat samhälle med stilistisk finess som gör att läsaren på ett enkelt sätt kan ta till sig romanens huvudpersoner och leva med i miljön den utspelar sig i." I denna sin senaste bok – Slumpvandring – har Majgull förlagt handlingen till trakterna runt Hallstavik, Häverödalen och Herräng. Hon är för övrigt sommarboende i Herräng. Boken finns att låna på biblioteket eller köpa i Hallstaviks bokhandel.

ÄPPLET

Information från studiekommittén:

KURSER/CIRKLAR

Först vill vi tacka alla förtroendevalda kamrater för flitigt deltagande i de centrala och regionala utbildningarna. Vi har inte under hela 90-talet haft fler deltagare på dessa kurser än vad som vi har till dags dato.

Det är bra om vi alla känner ansvaret för och behovet av att kontinuerligt utbilda oss för att på ett hyggligt sätt fungera som ombud för arbetskamraterna.

Studiecirkarna

Studiecirkarna visar ingen större dramatik mot de senaste åren.

Vår förhoppning var att cirkarna skulle öka men det ser tveksamt ut – läget är dock inte katastrofalt.

Mycket glädjande är Byggnadsavdelningens initiativ att anmäla

hela personalen till Mini-BAM.

Engelskan och "Kokbok för män" går bra.

Den vanliga BAM-utbildningen (Bättre Arbetsmiljö) för skyddsombud och arbetsledare/chefer börjar i månadsskiftet januari/februari 2001.

Grundutbildningen

Fackliga grundutbildningen (FGU) eller Medlemsutbildningen som

den heter numer är planerad att starta i februari men det är nått med deltagare anmälda så här hoppas vi att ytterligare några hör av sig.

Vill du veta mer om kursens innehåll och omfattning så kontakta någon i studiekommittén eller avd.exp.

När det gäller FiP – Förtroendevald i Pappers, tvingas vi meddela att det inte blir någon sådan kurs i vår heller.

Orsaken är, i första hand, kursledarproblem. Vi planerar nu istället för en kurs hösten 2001 eller våren 2002.

Hemsida

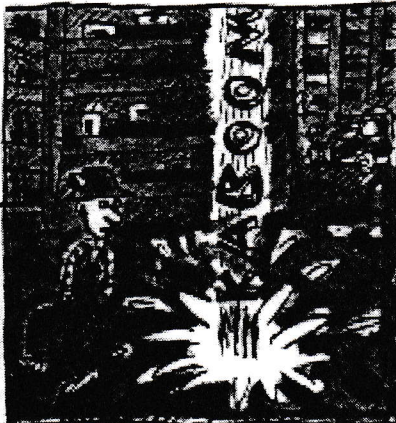
Avdelningen har nu arbetat om sin hemsida och där kan du nu bl a hitta

en del information från studiekommittén.

Där finns namnen på studieuppsökarna och ledamöterna i kommittén, där

finns en hel del om studieutbudet samt om ersättningarna vid kurser.

Gör ett besök! *Studiekommittén avd 68*

Försäkringsinformation 2001.

GF 14100 avser medlem i Pappers, kostar 66 kr/månad och innefattar gruppliv, olycksfall + enkelt förtidskapital.

GF 150 avser medlem i Pappers, ingår i fackavgiften. Innefattar trygghetsförsäkring – fritid.

GF 13000 avser medförsäkrad, gruppliven kostar 36 kr/månad, olycksfall 27:50/månad.

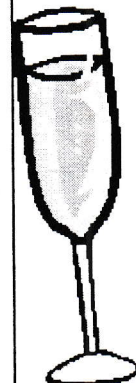
Medlemsbarn kostar 39 kr/månad/barn.

Lena kom hem från skolan och berättade att fröken hade lärt dem vad genomsnitt var.

- Det var en sån där grej som hönsen lägger ägg i.

- Var i all sin dar har du fått det ifrån?

- Jo, fröken sa att hönsen lägger ett ägg per dag i genomsnitt.

NYA TIDER OCH GAMLA ÅSIKTER.

Som förtalist är man hackkyckling i många fall. Vi är ju dom som var unga när industrialismen tog verklig fart på slutet av femtio- och början av sextiotalet. Vi tycker att vi var med och byggde upp välfärden i Sverige och anser väl att den skall leva vidare som den varit. Men nya tider kommer ju, och nya tekniker och vanor träder fram. På sextiotalet köptes det TV-apparater i så gott som varje hem. Efter några år så ökades programutbudet till två kanaler. Nu har det ju utvecklats så att det finns flera hundra kanaler och video.

Telefon var också en sak som folk skaffade sig för 40 – 50 år sedan och alla gladdes åt att man kunde ringa vart man ville. I vissa hem fick inte vem som helst svara när det ringde, så märkvärdigt var det att ha telefon på den tiden. Nu springer varenda människa ikring med en mobiltelefon vid örat och ringer en massa i onödan till teleföretagens glädje över stora inkomster. När mobiltelefonen lanserades, så marknadsfördes den som juppinalle åt börsmakare och unga trendiga finanshajar. Och den blev ju låtsåld för alla ville gärna jämföras med dessa extrema dårar.

Nu har datan sålts och lanserats på nästan samma vis. Jag har aldrig sett en så snäll kundkrets tidigare. Här har man köpt eller hyrköpt till mycket dyra pengar och när detta åtagande är uppfyllt så är apparaterna inte värda ett dugg.

Argumenten att skaffa en data har varit många och det flitigaste har väl varit att barnen måste ha för skolans skull. Det är en tungt vägande lögn och det har ju också redan visat sig att barnen går ut skolan med skriv- och lässvårigheter. Det är ju ganska enkelt att via förprogramerade "ikoner" behöver man bara trycka på en "mus" för att få svar och ordbehandling utan att tackla problemen så att man lär sig något.

Jag personligen har inte följt med i prylhysterin utan anses som en stenåldersmänniska. Varför har inte jag en mobiltelefon? Jo, anledningen är att jag

har telefon hemma på bordet och svarar i den om jag är hemma. Svarar inte är jag upptagen av annat och har inte tid att prata. Varför har jag inte video? Med tre TV-kanaler hinner man inte se alla program. Ska jag då spela in andra program som jag inte hinner se? Filmer säger en del. De filmer jag verkligen vill se är så få att jag hellre går på bio i Folkets Hus. Datan detta monster som tydligen inte går att vara utan, har också hårdlanserats. Man behöver bara titta på nyheterna på TV och det är ett inslag om arbetsmarknaden, så ser man en som sitter och stirrar i en PC. När de visar från börsern sitter folk och glori i dumburken och pratar i två mobiltelefoner samtidigt.

Vi överöses av statistiska rapporter. Det går bra för företagen, för det har ökat med så många procent jämfört med samma kvartal förra året är ett stående uttryck. Tänk tanken att de som är programmerare får i uppgift att rent politiskt och företagsvänligt göra kommande program och planerar åsikter i varje människa så att alla har samma åsikter.

Folket har så svårt att kritisera den nya tekniken utan anammar den med hull och hår.

Det är skönt att komma hem till ett vanligt hem utan att behöva bränna all fritid på "datadrogen". Många bränner mycket tid på internet och hemsidor med all den smörja som de innehåller. Vad skall folket till slut göra när de lurats att förköpa sig på internet, man får ju allt hemkört så man behöver ju ej gå å träffa folk.

Tänk er ett scenario där folk inte träffas och utbyter åsikter och erfarenheter överhuvudtaget. Vad händer då när en liten klick som kallas politiker tar över och styr oss helt och hållet efter eget önskemål.

Det är ingen större lycka med en massa prylar så jag förblir nog gammalmodig även i fortsättningen, jag känner inget tvång att fastna i klorna på den nya tekniken och dess förespråkare. Lycka är den sociala kontakten med medmänniskor och nära och kära. Vill man känna extra frid så är ett abbörgrund en sommarmorgon, lugnt och stilla en naturupplevelse som inte går att byta mot något annat.

Åke Janzon

Damen förvånad till körledaren: -Det är väl ingen blandad kör. Den består ju bara av män.
- Visst är den blandad, några kan sjunga och några kan inte.

SPÄNNING PÅ ELMARKNADEN.

Under de första nio månaderna i år steg den svenska elförbrukningen med drygt 3% jämfört med 1999. Om man tar hänsyn till att det varit varmare i år har förbrukningen stigit 4%.

Flera förklaringar kan sökas. En är att priserna legat på en mycket låg nivå samtidigt som oljan blivit dyrare, en annan är högkonjunkturen, en tredje är den snabba datoriseringen i Sverige.

Statistiken från Svensk energi visar dessutom på en anmärkningsvärd omfördelning av produktionen. Vattenkraften har ökat med cirka 7% och kärnkraften har minskat med hela 22%. Totalt sett har kraftbalansen därmed hamnat på minus. Under förra årets första nio månader exporterade Sverige 7 TWH, i år har vi importerat 4 TWH.

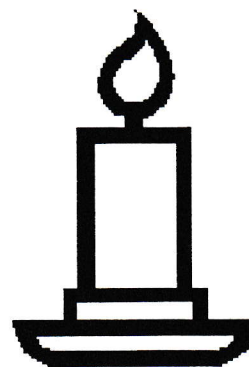
Förändringen i produktionen beror dels den extremt rikliga tillgången på vattenkraft, dels på att kärnkraftverken p.g.a det låga priset dragit ner produktionen. Det kostar för närvarande mindre att producera vattenkraft än kärnkraft, och den **kolkraft** som produceras i Danmark, Tyskland och Polen är också billigare.

Det är mycket positivt att vattenkraften går bra. När ett vattenkraftverk väl är byggt skapar det inga nya miljöproblem (så länge kraftverksdammarna håller för vattentrycket). Långsiktigt ger emellertid det starka beroendet av vattenkraft i kombination med den snabba ökningen av elförbrukningen anledning till oro. Vi kan inte räkna med att år efter år producera "mer vattenkraft än normalt". Redan ett år med normalproduktion skulle det med nuvarande elförbrukning uppstå kapacitetsbrist och vid ett torrår skulle situationen bli utomordentligt besvärlig.

I dag utgör den icke utnyttjade kapaciteten vid kärnkraftverken en avsevärd reserv, frågan är om det räcker om det blir kallt ett

normalt nederbördsår, ett torrår räcker det inte. Man kan ha synpunkter på det rimliga i att flera kärnkraftverk samtidigt drar ner på sin kapacitet. Men det är å andra sidan knappast rimligt om staten skulle tvinga kraftverken att driva anläggningarna med full kapacitet, samtidigt som samma stat genom skatte- och avgiftspolitik bidrar till att göra verksamheten olönsam. Och häri ligger det avgörande problemet.

Regering och riksdag driver en energipolitik vars förutsättningar är att elförbrukningen skall minska, kärnkraften skall göras olönsam eller stängas ändå och beroendet av fossila bränslen som kol, olja och fossilgas minska kraftigt för att slutligen helt upphöra. **Dessa förutsättningar är helt oförenliga.** För det första minskar inte elförbrukningen, den ökar och den ökar kraftigt, inte bara hos oss utan i hela världen. För det andra saknas för närvarande andra alternativ till kärnkraften än fossila bränslen. Det finns en betydande överskottskapacitet på kolkraft i våra södra grannländer, och det finns praktiska och ekonomiska möjligheter att bygga ut fossilgasanläggningar i Sverige och i grannländerna. I övrigt är det bara

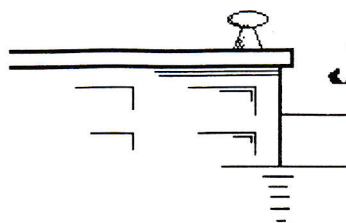
fråga om marginella tillskott. Vindkraften svarar under årets nio första månader fortfarande endast för 0,3% av elproduktionen, trots att kapaciteten ökat med en tredjedel.

Elförbrukningen stiger, inga nya investeringar görs på kommersiella grunder, kärnkraftavvecklingen pågår till följd av politiska beslut. Extremt hög produktion av vattenkraft håller tills vidare marknaden i balans, men redan vid ett normalt nederbördsår uppstår problem. Och lika snabbt som elpriset föll när marknaden avreglerades, lika snabbt kan det stiga när överskottet vänds till underskott.

I den situationen är den politiska majoritetens största huvudbry hur man ska kunna minska produktionen av kärnkraftsel och stoppa utbyggnaden av fossilgas utan att bygga ut vattenkraften.

Johnny Karlson

Från kajkanten

Från kajkanten.

Så var det då äntligen klart. Golven i magasinerna från 1958 och 1960 har blivit betydligt ljusare med den nya beläggningen; en kombination av asfalt och betong.

Tyvärr försvann inte ojämnheterna som fanns i det gamla golvet utan det verkar som om asfjallläggaren guppat fram i de gamla groparna.

De värsta knölnarna fick Skanska fräsa ner redan under hösten medan en huvudgång skall få sätta sig under vintern och åtgärdas i vår.

Dykdalben som blev påkörd och sjönk i våras ska byggas upp igen men det råder oenighet om vem som skall betala kalaset. Rederiet skyller på det företag som reparerat deras propeller felaktigt så att det inte gick att slå om från fram till back eller om det var tvärtom. Hallsta Pappersbruk anser sig helt oskyldiga, vilket väl får anses vara en rimlig ståndpunkt. Har alla inblandade sedan olika försäkringsbolag, kan det hela bli en segdragen historia.

Du vet väl att du kan köpa böcker på fackexpeditionen i "Röda villan"

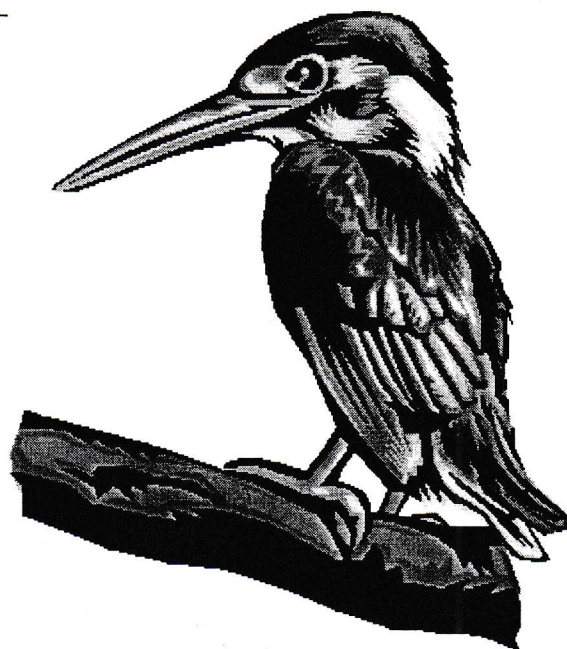
En bok för alla från 20 kr

eller

Vår egen historik
En fackförening
Ett samhälle
En fabrik

som medlem betalar du 75 kr

En liten metallic-blå fågel var i höst synlig kring vår varpsbåt. En koll i fågelboken visade att det var som jag trodde: en kungsfiskare. Ovanlig men inte sällsynt i vår trakt.

En annan blå (dock ej metallic) raritet dök upp ungefär vid samma tid; en gammal Lindetruck med massiva däck.

Inte ens det skyddsombud som skall vara med vid val av truckar förstod vad det var frågan om och här hjälpte inga fågelböcker.

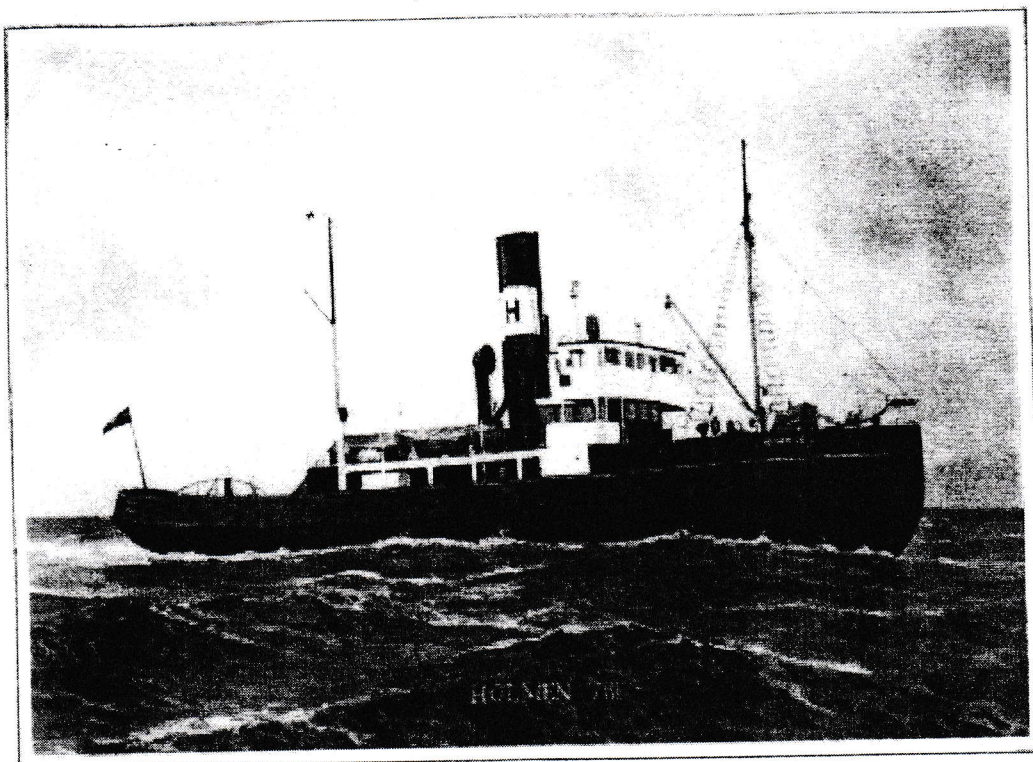
Nästa år ska det byggas ett skärmtak utanför magasinet för att möjliggöra lastning och körning med mafivagnar. Då måste tjejnarnas barack bort.

De hotar att flytta in till oss. Hur ska det sluta??

B N

Försäkringsinformation 2001.

GF 14100 avser medlem i Pappers, kostar 66 kr/månad och innefattar gruppliv, olycksfall + enkelt förtidskapital.
GF 150 avser medlem i Pappers, ingår i fackavgiften. Innefattar trygghetsförsäkring – fritid.
GF 13000 avser medförsäkrad, gruppliven kostar 36 kr/månad, olycksfall 27:50/månad.
Medlemsbarn kostar 39 kr/månad/barn.

Isbrytaren/Bogserbåten s/s HOLMEN VIII, ex: ETTAN av Norrköping. Akvarell utförd av Vadim Vojtenovich, Tallin, 1936. Född i Ryssland år 1964. Foto J R Toll.

o

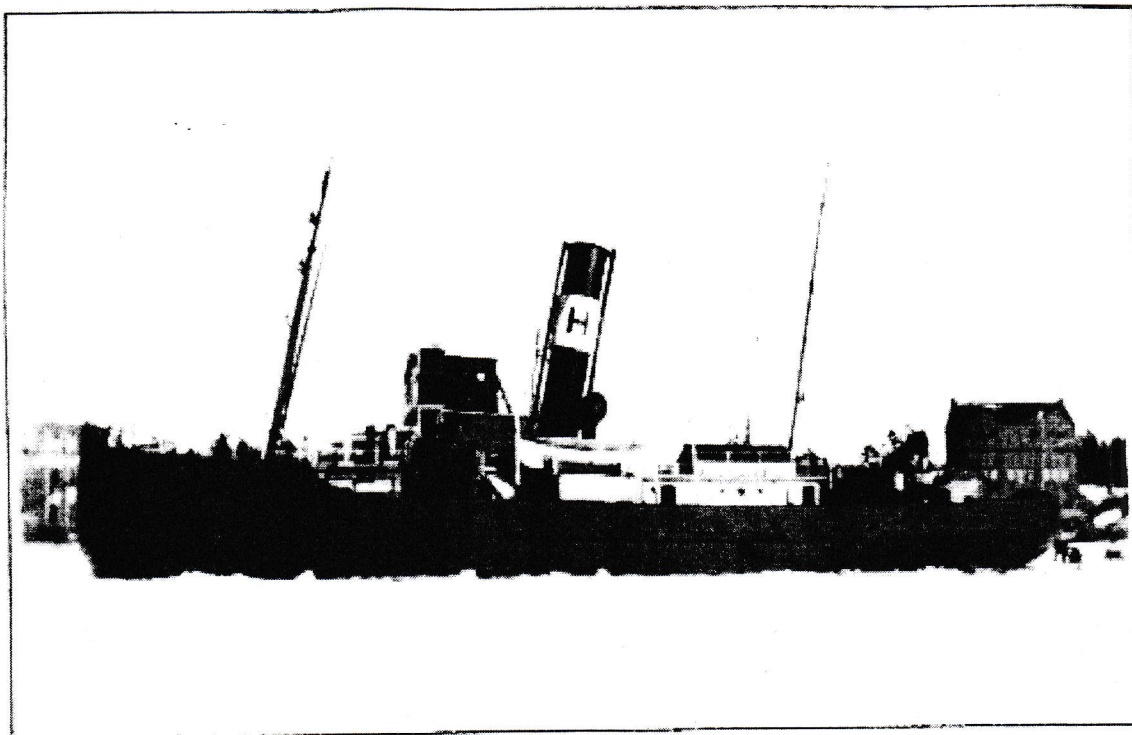
Isbrytaren - Bogserbåten s/s HOLMEN VIII.

J Roger Toll

Isbrytaren sjösattes från Lindholmens Mekaniska Verkstad & Varv i Götaborg år 1890 av stål. Fartyget var byggt på beställning av Kejserliga ryska staten för att användas just som isbrytare i svartahavshamnen Nikolaieff. Hon döptes vid sjösättningen till LEDOKOL, som är lika med ISBRYTAREN.

Mot slutet av första världskriget utbröt så inbördesstriderna i Ryssland mellan de vitas och de rödas arméer, och i april 1920 togs LEDOKOL i bruk av den vita sidan. Beväpnad med två 75 mm kanoner samt omdöptes till VSADNI vilket översatt blir KAVAJEREN. Efter sammanbrottet detta år skeppades de vita trupperna till Konstantinopel av en armada om mer än ett hundra fartyg av skilda slag, däribland befann sig även VSADNIK. Den 10 december fortsatt de ryska fartygen till Bizerte i dåvarande Franska Nordafrika där de lades upp på obestämd tid.

VSADNIK sålde några år därefter, sannolikt omkr. 1922-23 till Italien och döptes därmed om till FRECCIA B. Redan under hösten 1923 fick hon nya ägare

Här ses HOLMEN VIII liggande i sitt rätta element vid Hallsta Pappersbruk någon gång under 1930-talet. Fotograf obekant. Från Sven Olssons samling.

o

samt ett nytt namn, MANIN II. Under en kortare tid lär hon också ha burit namnet INFLSSIBILE, vilket dock är lite osäkert.

Enligt köpekontrakt av den 11 februari 1926 inköptes fartyget av Holmens Bruks & Fabriksaktiebolag i Norrköping från Societa Anonima Industrie Marittime, Sampieridarenesi i Italien för en summa av 601.000 lire. Hon ägdes av detta företag till 6/24-delar samt av Giuseppe Bertorello 6/24-delar, Giovanni Settimio Merdini 6/24-delar och Pietro Marelli 6/24-delar.

Det var i korthet historien om fartyget som år 1890 hade sjösatts i Göteborg och som nu efter 36 år återbördsats till ursprungslandet. Gustav Sverin som vid den här tiden var 1:e styrman ombord i Holmens lastfartyg s/s LOUIS de GEER, fick i januari månad 1926 uppdraget att hämta hem fartyget från Genua i Italien. Från år 1928 fick han överta befälet på den då inköpta ångaren LARS MAGNUS TROZZELLI.

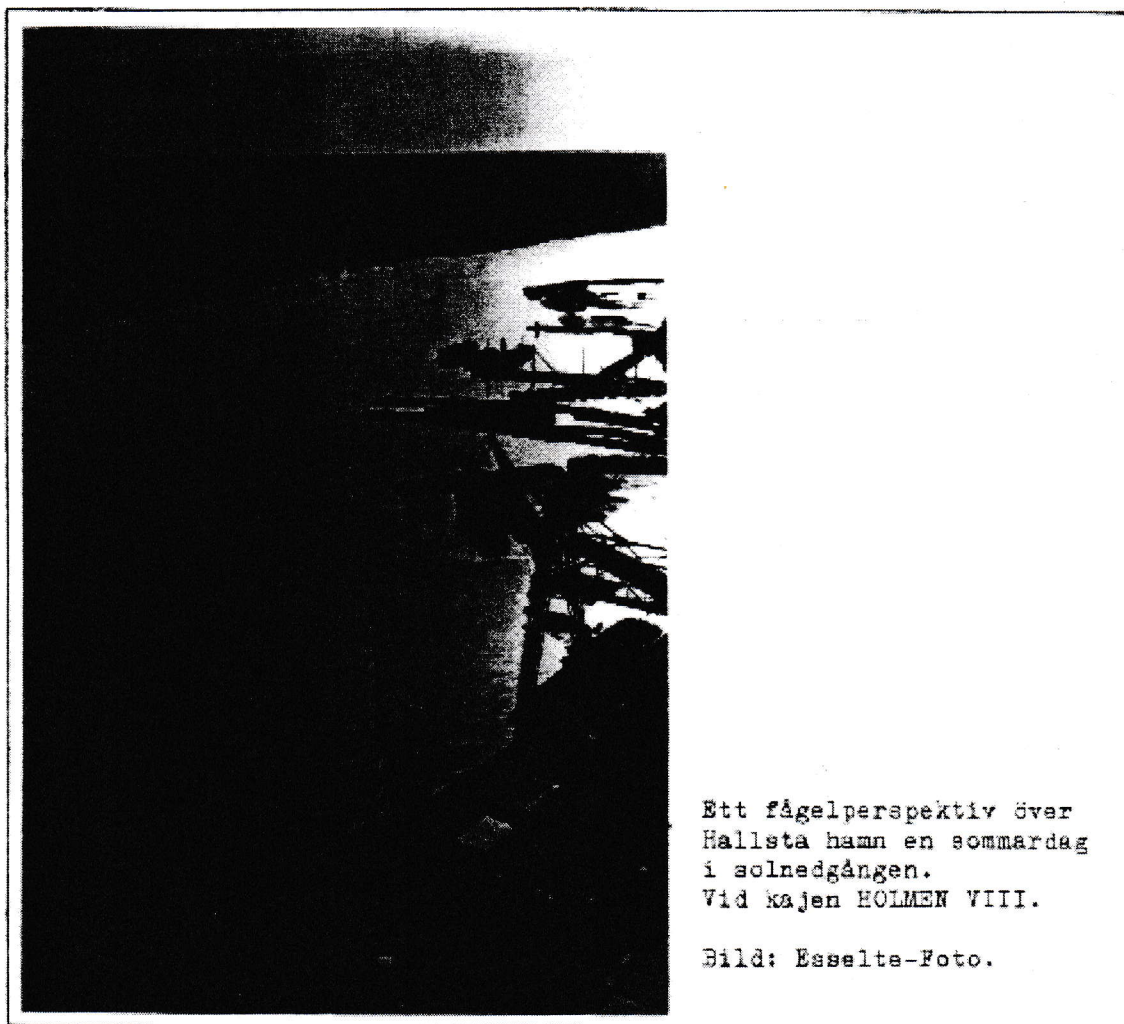
Fartyget hade troligen legat upplagd en tid, men befanns för övrigt vara i gott skick. Något spår av namn på fartyget fanns dock icke. Resan från Genua och hem till svensk hamn gick också utan några större besvär. Vädret i Biscayabukten var bra och mellan Gibraltar och Rotterdam loggades farten till i medeltal 9 knop.

Efter ankomsten till Sverige genomgick fartyget i Stockholm en del smärre

reparationer och därmed döptes hon till ETTAN. Redan samma vinter fick hon ta itu med isarna från hamnen i Hallsta, ut genom Edeboviken över Galt- och Singöfjärdarna och slutligen ut på öppet vatten, om vintrarna var gynnsamma vid Svartklubbens fyr och lotsplats. Efter framkomsten till svensk hamn överlämnade Gustav Sverin befälskapet till sjökaptenen Eric Friden Törnroos, som för övrigt var en erfaren bogserbåtsbefälhavare. Han hade under åren fram till 1913 fört befälet på Johannedals Ångsågs bogserare VIRGO och från 1914 på Holmens Bruks bogserare HOLMEN I. Denna båt såldes år 1920 till Wifstavarfs AB vid Sundsvall och döptes då om till FEHR HELLZEN.

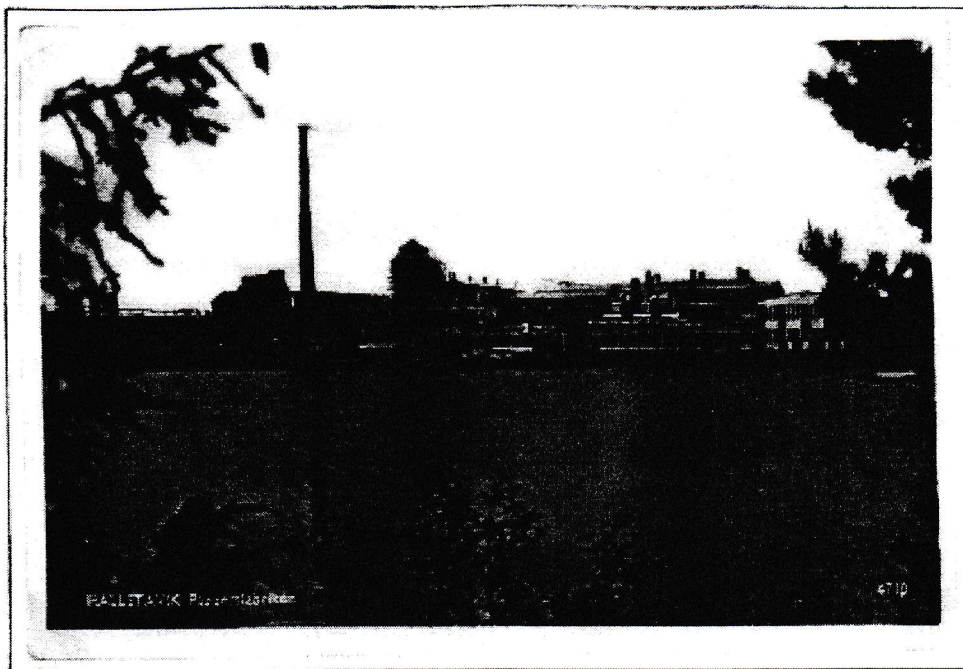
Inför nästa säsong företogs en mera genomgripande reparation av fartyget som därefter fick det mera passande namnet HOLMEN VIII. En ny styrhytt tillkom och manskapsrummet akterut inreddes till hytter. En ombonad salong med plyessoffa och korgstolar tillkom också. Detta kom väl till pass vid många senare tillfällen fartyget användes som utfärdsbåt för brukets gäster och anställda. Hon var här också utrustad med två fina thesamostrar.

o

Ett fågelperspektiv över
Hallsta hamn en sommar dag
i solnedgången.
Vid kajen HOLMEN VIII.

Bild: Esselte-Foto.

Hallsta Pappersbruk sett från Edebosidan. Vid kajen ses HOLMEN VIII ligga. Fotot från 1930-talet av obekant fotograf. Tillh. J R Toll.

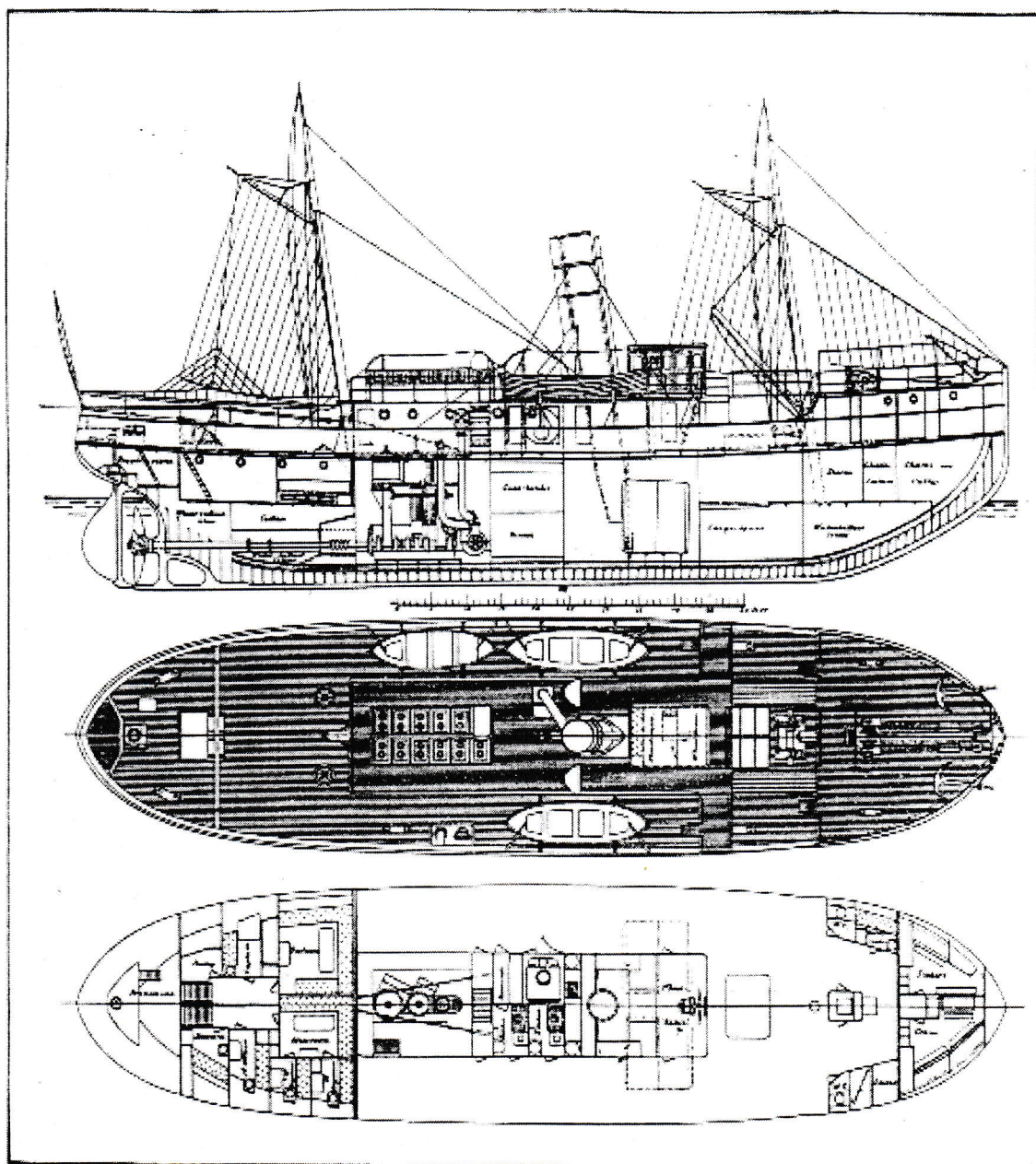
o

Vid sidan av vintrarnas isbrytatjänst användes HOLMEN VIII under sommarhalvåret, tillsammans med bolagets övriga bogserbåtar, i timmerbogseringen utefter ostkusten och norrland. På 30-talet hämtade man också timmer från Finland och de baltiska länderna. Till rysk hamn vågade man sig dock icke, då de ryska myndigheterna med säkerhet inte skulle acceptera den svenska äganderätten till fartyget.

o

Lindholmens Mekaniska Verkstad & Varv i Göteborg byggde alltså fartyget och lät sjösätta henne år 1890. Hon blev också nummer 346 i ordningen av detta företags byggda fartyg. Hon var byggd av stål med en ångmaskin på 770 indikerade hästkrafter och hennes bruttoregister ton uppgick till 428 ton. Beställare var alltså Nikolajeffs Hamnförvaltning, Nikolajeff.

Efter ankomsten till Sverige 1926 blev hon uppmätt av skeppsmätaren i Malmö och mätbrevet var utfärdat den 24 juli s.ä. till 163,34 nettoton och 506,89 bruttoregister ton samt under däck till 431,96 ton. Hon innehade då följande mått, längden 40,65 med en bredd av 10,60 samt med ett djup inombords av 4,95 meter. Djupgåendet var cirka 5 meter. Maskinstyrkan var nu 1100 indikerade eller 880 effektiva hästkrafter. Året därpå den 13 april inregistrerades fartyget i det Svenska fartygsregistret under nr 7344 med sig nallbokstäverna KGFV som under 1930-talet ändrades till SEWO.

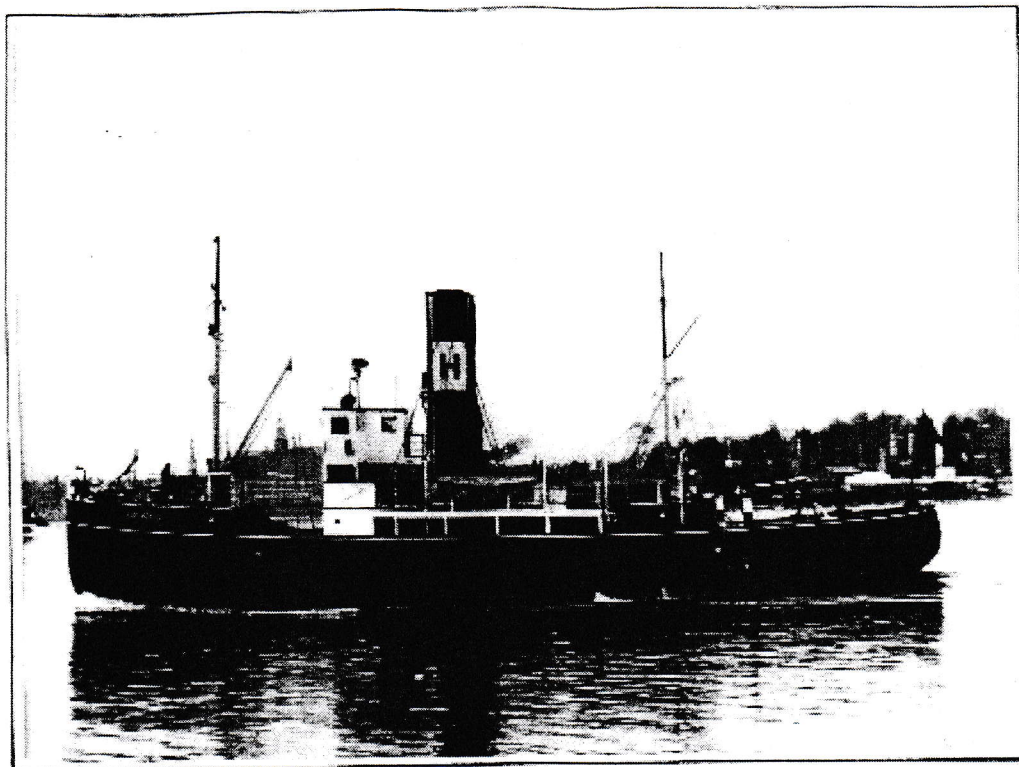

Projektritning för den ryska isbrytaren LEDOKOL, som enligt kontrakt av den 24 februari 1890 lät byggas på Lindholmens Varv i Göteborg s. å. för den Ryska Kejsarliga staten. Senare HOLMEN VIII (Åttan).

o

Eric Friden Törnros kvarstod sedan som befälhavare fram till år 1939. Samma år tillträdde sjökaptenen P. Albert Sjöström som befälhavare, och han innehade denna tjänst fram till år 1960. Partygets siste befälhavare blev nu Vilhelm (Ville) Olsson, bördig från Sundsvall men här bosatt i Hallstadvik. År 1957 var han befälhavare på HOLMEN II. Efter försäljningen av HOLMEN VIII övertog han befälet på den då inköpta bogserbåten s/s BJÖRNEN.

HOLMEN VIII hade sin hemort i Norrköping men hon var under alla år sta-

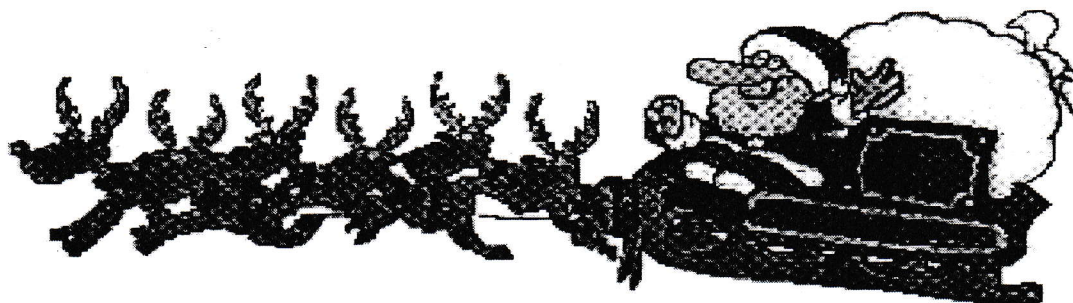
Isbrytaren och bogserbåten HOLMEN VIII på väg in till Stockholm under sin sista resa den 23 januari 1968. Foto: Bernt Fogelberg, Lidingö.

o

tionerad vid Hallsta Pappersbruk, Hallstavik i Mäverö socken i Roslagen. I över fyrtio år var hon flaggskeppet i Holmenflottan men med tiden avtog krafterna till följd av förelitning på både skrov och panna. Holmens ledning beslutade 1967 om försäljning av fartyget samt om en nybyggd isbrytande bogserbåt.

Enligt köpekontrakt av den 16 januari 1968 såldes HOLMEN VIII till Persöner AB i Ystad för 135.000 kronor "för nedskrotning". Måndagen den 22 januari 1968 kl. 12.35 gav "Åttan" avgångssignal för sista gången från hamnen i Hallstavik och avgick på sin sista resa. Den 18 juni s.d. meddelar Persöner AB till fartygsregistret att fartyget var "upphugget".

Källor: Lindholmens Varv 1845 - 1945 en Minnesskrift 1947, Registreringshandlingar i RA, Arne Sundström, Sthlm., Bernt Fogelberg, Lidingö m.fl.

RÖDA VILLAN och RÖDVILLAN

Blir du rent förvillad?

Nä, så svårt är det väl inte. Den ena till vänster, den andra till höger, ettan och tvåan på Tyskavägen. Goda grannar alltså och välkända båda vid det här laget ska man tro. Det har ju ordats mycket om "Modellen" och många har varit och beskådat densamma redan. Dock träffar man ofta på personer, som nog med dåligt samvete erkänner "näe, jag har inte haft tid ännu" som om tid vore nåt man inte har men det har man ju, det är bara att utnyttja den rätt. En del är mera uppriktiga och säger att det inte har blivit av ännu och då kan det ju bero på lättja, oföretagsamhet, dåligt minne eller nån annan mänsklig svaghet. Men sånt kan man ju komma tillrätta med. Som goda grannar kommer vi väldigt bra överens vi på var sin sida av Tyskavägen. Vet alla att 68:an fått ett stipendium för att ordna utställningar i Röd villan? Jaså, inte. Men en pågår redan, nämligen "Sjöfart" och då förstår alla att det är Roger Toll som är med. Mycket intressant. Företaget har varit mycket generösa med att ställa upp med lokal och inredning i huset. Vi är några stycken som fortsätter med "gubbdagis" och det kommer nog att räcka ett bra tag till så än finns det chans att hoppa med. Som väl alla känner till så är det "Kultur-föreningen Röd villan" som står för ruljansen och det är en förening öppen för alla, inte bara Holmensanställda. Årsavgiften är 50:- så det borde väl inte avskräcka att bli medlem. Meningen är att vi i Röd villan ska visa upp samhället Hallstavik och dess innevånare, visa och bevara deras historia. Vi har inte några speciella visningstider utan vi har sagt att det är alltid öppet vid behov. Vill någon komma och titta så ställer vi upp. En nyckelförvarare är Ulrika på fackexp. Och hon öppnar och kan tillkalla någon som visar om detta behövs. Är man en betrodd och välkänd person kan man kanske få låna nyckel hos portvakten eller så kan denne ringa någon som kommer och öppnar. Naturligtvis hoppas vi att denna tidningsläsare är intresserad av Röd villans framtid och öde och kommer med synpunkter och uppslag om verksamheten. Stig Blom

Öppet under nyårshelgen.

Lördag den 30/12 kl. 12 – 16.

Bilaga till Pappersmagasinet är ett utdrag ur Röd villans årskrift, med tillstånd av Roger Toll. Den går även att köpas för 20:- på Röd villan året ut, då med en del färgfoton.

Tekningar av Robert Nyberg

Infokommittén

Lennart Svenberg
Börje Nordström
Åke Janzon
Hans Åhman
Morgan Widlund
Ulrika Enlund